

DOI: <https://doi.org/10.33731/62019.187731>

РЕФОРМУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ У НІМЕЧЧИНІ

Володимир Дроб'язко,
старший науковий співробітник НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України,
кандидат філологічних наук

У статті розглянуті два законодавчі акти Німеччини, присвячені регулюванню авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві. Перший введений в дію 10 вересня 2003 року (Закон 2003 року), другий — 1 січня 2008 року (Закон 2008 року), якими внесено істотні зміни до Закону Німеччини про авторське право і суміжні права від 9 вересня 1965 року. Досліджено нововведення зазначених законодавчих актів Німеччини, які рекомендовано розглядати при подальшому вдосконаленні національного законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав.

Ключові слова: авторське право, суміжні права, інформаційне суспільство, цифрові технології

У першому десятиріччі XXI ст. в Німеччині набули чинності два законодавчі акти про регулювання авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві: перший — 10 вересня 2003 року (далі — Закон 2003 року), другий — 1 січня 2008 року (далі — Закон 2008 року), якими внесено відповідні доповнення до Закону Німеччини про авторське право від 9 вересня 1965 року (далі — Закон про авторське право).

Закон 2003 року став відповіддю на вплив цифрових технологій на законодавство про авторське право і суміжні права. Цей законодавчий акт був розрахований на приведення німецького законодавства у відповідність до вимог Договору ВОІВ про авторське право і суміжні права (далі — ДАП), Договору ВОІВ про виконання і фонограми (далі — ДВФ), а також Директиви 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію певних аспектів авторського

права та суміжних прав у інформаційному суспільстві (далі — Директива ЄС від 22 травня 2001 року). Уряд Німеччини вирішив спочатку виконати тільки імперативні зобов'язання директиви.

Закон 2003 року передбачає ряд поправок, головним чином до Закону про авторське право, а також до Закону про управління авторськими правами і Кримінально-процесуального кодексу. Зокрема, до Закону про авторське право внесено основні чотири зміни: введення нового права на сповіщення для загального відома; поправки до обмежень і винятків; заходи технічного захисту; поправки до прав артистів-виконавців [1, 18].

Відповідно до ст. 3 Директиви ЄС від 22 травня 2001 року, прийнятої на виконання ст. 8 ДАП і статей 10 і 14 ДВФ, встановлено нове право на сповіщення для загального відома. Параграф 19а Закону про авторське право надає авторам виключне право дозволяти або за-

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

бороняти будь-яке надання публіці своїх творів таким чином, щоб представники публіки могли одержати доступ до твору за допомогою кабельного або безпроводового зв'язку таким чином, щоб твір міг бути доступним публіці у бажаний час і в бажаному місці. Відповідні поправки внесені до положень стосовно прав артистів-виконавців (§ 78), виробників фонограм (§ 85), організацій мовлення (§ 87) і виробників перших фіксацій фільмів (§ 94).

Найбільш широкі поправки внесені до положень § 44а і наступних Закону про авторське право відносно вилучень і обмежень авторського права і суміжних прав. Упроваджено низку значних модифікацій. Так, згідно з § 44а допускаються тимчасові дії з відтворення, що мають короткостроковий або супутній характер і становлять собою невід'ємну складову і суттєву частину технологічного процесу, єдина мета яких полягає в тому, щоб забезпечити: передачу і мережі між третіми особами за допомогою посередника або правомірне використання твору чи іншого об'єкта захисту, які не мають самостійного економічного значення.

Заснований на ст. 5(3)(b) Директиви ЄС від 22 травня 2001 року § 45а є першим положенням Закону про авторське право, яка спеціально розроблена стосовно потреб осіб з порушенням фізичного або розумового розвитку. Параграф 45а(I) дозволяє відтворення охоронюваного матеріалу, наприклад, запису творів літератури для сліпих, у тій мірі, у якій цього вимагає специфічне порушення функцій. Якщо ж відтворення здійснюється у великій кількості творів, то пункт (2) надає правоволодільцям право на відповідну компенсацію, вимога якої підлягає здійсненню через товариство зі збору авторських відрахувань.

Параграф 52а(1) дозволяє надання охоронюваного матеріалу, уже опублікованого, певним чітко окресленим категоріям осіб у тій мірі, у якій це необхідно для викладацької або науково-дослідної мети. Пункт 4 § 52а передбачає виплату

правоволодільцям відповідної винагороди, яку може вимагати товариство зі збору авторських відрахувань.

Параграф 53 встановлює умови дозволеного (за німецьким авторським правом) відтворення для приватного використання та інших особистих форм використання. Параграф 53 (I) містить тепер формулювання «відтворення на будь-якому засобі інформації», яке пояснює, що в принципі це положення однаковою мірою стосується цифрових і аналогових відтворень. Параграф 52 (2) (2) допускає виготовлення одиничних копій твору для включення до свого архіву, якщо для цього необхідне копіювання і як зразок для копіювання використовується власний примірник твору.

Відповідно до зобов'язань, що випливають із Директиви ЄС від 22 травня 2001 року законодавець ввів режим правового захисту (§§ 95а–95d) і засобів відновлення порушених прав (§ 108b і § 111a), який забороняє обхід механізмів, призначених для захисту творів та інших матеріалів від несанкціонованого копіювання. Нові положення одночасно реалізують статті 11 і 12 ДАП, а також статті 18 і 19 ДВФ [5, 19–21].

Параграф 95а майже буквально переносить до німецького законодавства ст. 6 (1-3) Директиви ЄС від 22 травня 2001 року. У § 95(I) мовиться, що ефективні заходи технологічного захисту не можна обходити. Параграф 95а (2) визначає заходи технологічного захисту як «будь-яку технологію, пристрій або компонент, які за їх звичайного застосування розраховані на те, щоб запобігти або обмежити дії відносно творів, які не дозволені правоволодільцем». Пункт (3) надає правовий захист від пристроїв або послуг, перелічених у ст. 6(2) Директиви ЄС від 22 травня 2001 року, які головним чином призначені для того, щоб надати можливість або сприяти обходу будь-якого із цих заходів. Проте жодне з цих положень не зачіпає поновлення державної влади відносно державної безпеки (пункт 4).

Згідно зі ст. 6 Директиви ЄС від 22 травня 2001 року зазначені положення підкріплюються кримінально-правовими та адміністративно-правовими санкціями, встановленими у §§ 108b і 111a. Порухення ж, вчинене виключно для особистого використання, не переслідується у кримінальному порядку. Така копія може зумовити пред'явлення позову до порушника відшкодувати збитки згідно з цивільно-правовими нормами, наявними у § 97.

Параграф 95с надає відповідно до ст. 7 Директиви ЄС від 22 травня 2001 року правову охорону «інформації про управління правами». Вона включає будь-якого типу дані, пов'язані з копіюванням або публічним сповіщенням, які виявляють охоронюваний матеріал, правоволоділця або умови доступу, як це встановлено ст. 5(2) Директиви ЄС від 22 травня 2001 року. Серед правопорушень, зазначених у ст. 108 і наступних, ст. 95с не фігурує, а це означає, що порушення заборони на видалення авторсько-правової інформації можуть переслідуватися на підставі приватного права.

Згідно з § 95b(2) правоволоділець, який застосовує засоби технологічного захисту, повинен (з певними винятками) забезпечити бенефіціарів необхідними засобами, щоб вони могли використати твори так, як це передбачено відповідними нормами. Це застереження реалізує ст. 6(4), підпункт 1 Директиви ЄС від 22 травня 2001 року. Закон про авторське право не містить жодних уточнень того, яким чином правоволоділець, що використовує заходи технічного захисту, повинен використовувати зобов'язання ст. 95(1). Зокрема, правоволоділець не зобов'язаний сповістити бенефіціарові пароль, якщо матеріал подано в іншій формі.

Правоволоділець, який не виконує зазначеного зобов'язання, може бути, згідно з § 95 (2), притягнений до суду і ризикує, згідно зі ст. 111a (1) пункт 2, понести покарання.

Параграф 95d (1) вимагає, щоб твори та інші об'єкти, охоронювані заходами технічного захисту, були оснащені чіткими етикетками, що вказують на їх технічні характеристики. Параграфом 95d (2) передбачено, що такі матеріали повинні мати етикетки із зазначенням імені особи, яка застосовує ці заходи, а також її адресу, щоб відповідні установи могли пред'явити до неї претензії відповідно до ст. 95b(2) [5, 23].

Законом 2003 року також внесені поправки до прав артистів-виконавців. Параграф 73 і наступні параграфи Закону про авторське право, що регламентують права артистів-виконавців, були повністю змінені. Це зумовлено виконанням зобов'язань, встановлених ст. 5 і наступними статтями ДВФ. Окрім розширеної сфери застосування, яка охороняє вираження фольклору (§ 73), поправки стосуються в основному особистих немайнових (моральних) і майнових прав артистів-виконавців.

Відповідно до ст. 5 ДВФ посилено особисті немайнові (моральні) права артистів-виконавців. За минулим законодавством вони були позначені тільки фрагментарно.

Параграфом 74 (1) передбачено право бути визнаним як виконавець виконання і право вибрати ім'я, під яким воно відбувається. Якщо справа стосується групи артистів-виконавців, це право належатиме групі як такій, якщо згадування окремих членів було б досить обтяжливим і якщо це не обмежує без підстав законні інтереси відповідних правоволоділців. Право на недоторканність (уже відоме за попереднім законодавством) тепер охоплюється § 75.

Параграф 76 встановлює строк охорони принаймні до кінця 50-річного періоду, рахуючи від моменту виконання і до кінця життя виконавців. Особисті немайнові (моральні) права артистів-виконавців охороняються принаймні до закінчення строку дії майнових прав (§ 82), як це зазначено в ст. 5(2) ДВФ.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

Водночас, якщо за старим законодавством артистам-виконавцям надавалися просто так звані «права згоди», то нові §§ 77–80 передбачають справжні «права використання». Законодавець визначив, що артисти-виконавці можуть перевідступати ці права третім особам без будь-яких обмежень (§ 79).

У ст. 77 містяться права фіксації, відтворення і розповсюдження, як це визначено в статтях 10–12 ДВФ. У § 78 йдеться про права публічного сповіщення в нематеріальній формі, окрім передачі в ефір та інших дій, уже відомих за попереднім законодавством, це положення також додає надання публіці доступу до виконання, як це визначено в новій ст. 19а.

Параграф 80 у своїй новій формі містить загальне правило стосовно виконання твору кількома виконавцями спільно, коли це виконання не може використовуватися окремо; за попереднім законодавством враховувалися тільки хоріві, оркестрові та сценічні виконання. Згідно з § 80 (1), як і у випадках співавторства (§ 8), право використання належить спільно всім артистам, які беруть участь у виконанні. Проте кожен з цих виконавців не може необґрунтовано відмовити у своїй згоді. Якщо у групі є обраний представник, згода всіх артистів-виконавців цієї групи замінюється згодою зазначеної особи (пункт (2)) [5, 24].

Як уже зазначалося, 1 січня 2008 року набув чинності другий Закон Німеччини про регулювання авторського права в інформаційному просторі, яким внесено додаткові зміни до Закону про авторське право. Метою реформи стала потреба виключити можливі невизначеності у справі використання певних творів і привнести в авторське право конкретні захисні механізми у вік електронних технологій.

Зазначеним законом внесено такі зміни:

- у § 31 Закону про авторське право виключено четвертий абзац, який містив заборону надання прав на

використання твору за допомогою невідомих на момент укладення договору засобів;

- систему встановлення обсягу коштів, які підлягають сплаті виробникам та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, використовувана для відтворення творів, замінено на договірну;
- внесено поправки до § 53 про відтворення для приватного та іншого особистого використання;
- встановлено нові законодавчі межі використання авторських творів у сфері науки та освіти.

Розглянемо зазначені зміни.

У четвертому абзаці § 31 стверджувалося, що надання договором прав на використання твору способом, можливим у майбутньому, однак неіснуючим і невідомим на момент укладення договору, а також пов'язані з подібним договором зобов'язання нікчемні.

Суть четвертого абзацу § 31, який з'явився у Законі про авторське право у 1966 році, полягала в тому, щоб захистити автора від небезпек, супутніх принципові автономії волі. Оскільки автор є більш вразливою стороною договору, необхідно було, щоб він міг укладати договори, абсолютно усвідомлюючи економічну значимість кожного способу використання твору. Четвертий абзац § 31 захищав особисті права автора і в тих випадках, коли він не хотів, щоб його твори з'явилися в якомусь новому форматі.

Для того щоб використати твір певним сучасним способом, необхідним під час укладення договору, у ліцензіата була одна можливість: знайти автора або його спадкоємців і укласти додаткову домовленість про використання твору, що зробити не завжди просто.

На питання, що є новим способом використання, здебільшого складно відповісти. Судові розгляди з подібних справ тривали досить довго. Через те що договори про майбутні, невідомі на момент договору способи були нікчемними, унеможлиблювалося викори-

стання за допомогою сучасних технологій великої кількості творів, які зберігалися в архівах.

Згідно з чинним законодавством укладення договору про надання прав на використання твору способом, невідомим на момент його укладення, можливе, однак договір повинен бути укладений у письмовій формі.

Відповідно до нового § 31а «Договори про невідомі види використання» договір, на підставі якого автор надає право на невідомі види використання або зобов'язується надати це право, вимагає письмової форми. Письмова форма не вимагається, якщо автор безоплатно надає просте право на використання будь-якій особі. Автор може відкликати надання такого права або саме зобов'язання надати таке право. Право відкликання втрачає чинність за три місяці після того, як особа відправила автору на останню відому їй адресу повідомлення про намір використати твір новим способом (пункт 1).

Право відкликання відпадає, якщо сторони після сповіщення про новий спосіб використання твору домовляються про винагороду. Право відкликання відпадає також, якщо сторони домовилися про виплату винагороди згідно із загальним правилом про винагороду. Право на відкликання втрачає силу після смерті автора (пункт 2).

Якщо кілька творів або частини твору об'єднані в збірник, який може бути використаний новим способом тільки шляхом використання всіх творів або частин твору, то автор не має права недобросовісно здійснювати право відкликання (пункт 3).

Від зазначених вище прав не можна заздалегідь відмовитися (пункт 4).

Спадкоємці права на відкликання не мають. Не мають такого права і творці фільму. У разі ж використання фільму новим способом останні можуть вимагати відповідної винагороди.

Якщо автор не відкликає права на використання, то згідно з § 32с він має право на додаткову прийнятну винаго-

роду. Її сума може бути малою, якщо новий вид використання не приносить доходу. Проте § 32а надає автору право вимагати в тих випадках, коли використання стає настільки прибутковим, що первинно встановлений розмір винагороди виявиться досить малим, порівняно з доходами від використання.

Право на відкликання виключене в тому разі, якщо сторони домовляться про авторську винагороду за використання твору новим способом.

Для договорів, укладених між 1 січня 1966 року та 1 січня 2008 року, діє перехідна норма, наявна в § 137і, згідно з метою права на використання твору новим способом вважаються переданими в момент укладання нового договору в тому разі, якщо права на використання були викуплені повністю.

Закон розрізняє, чи був відомий новий спосіб використання твору на момент набуття чинності закону (тобто, на 1 січня 2008 року), чи ні. Якщо він був відомий, то автор міг відкликати право на використання твору новим способом до 1 січня 2009 року. При цьому ліцензіат не зобов'язаний інформувати автора про свій намір використати твір новим способом. Якщо він про це все ж повідомляє або якщо був спосіб невідомий на момент введення вказаного закону в дію, то для відкликання застосовується тримісячний строк.

Отже, німецьке законодавство наслідувало приклад США і Франції та дозволило автору одержувати належну йому частину прибутку у вигляді винагороди за успішне впровадження нових способів використання творів.

Зауважимо, що розмір винагороди, яка підлягала сплаті виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, було закріплено нормами Закону про авторське право, що є чинними від 1985 року. На думку представників інтересів правоволоділців, автор повинен одержувати відповідну винагороду за свій твір, а ціна обладнання не повинна відігравати тут жодної ролі. Законодавець зупинився на

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

паушальній системі, лише принцип визначення обсягу коштів, які підлягають сплаті, був змінений на договірний. Розмір винагороди став предметом угоди між виробниками та імпортерами, з одного боку, і товариствами управління правами на колективній угоді — з іншого.

У Законі зазначена необхідність враховувати ціну обладнання при встановленні суми виплат, щоб запобігти неспівмірному завданню шкоди виробникам обладнання. У розрахунку винагороди враховується також те, у якому обсязі обладнання дійсно використовується в якості техніки, здатної здійснювати копіювання, і наскільки ефективно воно працює. У тому разі, якщо технічні засоби захисту не дають змоги робити копії твору, то такий факт повинен бути врахований при визначенні розміру виплат.

Виплатами обкладається також обладнання і такі матеріальні носії, за допомогою яких виключно або в сукупності з іншим обладнанням у межах звичайного користування можливе створення як фото- так і аудіовізуальних носіїв. Різниця між видами копій не враховується.

У разі виникнення спорів товариства з управління правами на колективній основі повинні, провівши дослідження ринку, встановити обсяг використання обладнання та копіювальної апаратури. Якщо сторони не зможуть домовитися, їм необхідно звернутися до Арбітражної комісії при Федеральному патентному відомстві, яка повинна прийняти рішення в короткі строки. Допоки нові тарифи не визначені, в якості орієнтира діяли законодавчі положення, однак сторони зобов'язані були домовитися і встановити нові тарифи до 1 січня 2010 року.

Право на вільне копіювання твору не з комерційною метою закріплене в § 53 Закону про авторське право. Текст Закону 2003 року стверджував, що виготовлення копій для особистого використання неправомірне у тому разі,

якщо при цьому використано примірник, контрафактність якого очевидна. Закон 2008 року вніс таку зміну: виготовлення копій для особистого користування неправомірне у такому разі, якщо для виготовлення копій був використаний примірник твору, який став доступним для широкого кола користувачів неправомірним способом.

Тому, хто неправомірно обходить заходи технічного захисту від несанкціонованого копіювання, яким оснащені DVD-диски і більшість компакт-дисків, загрожує позбавлення волі до одного року. Тим, хто створює і розповсюджує контрафактні копії з комерційною метою, загрожує ув'язнення до п'яти років.

У галузі освіти і науки Законом 2008 року введено різні обмеження стосовно перш за все використання творів, виражених у цифровій формі, у бібліотеках, музеях і архівах.

Відповідно до § 52b Закону про авторське право дозволено використання твору в приміщеннях бібліотек на спеціально обладнаних місцях, а онлайн-вий доступ за межами бібліотек без додаткового договору зовсім неможливий. Кількість доступних електронних примірників повинна відповідати кількості друкованих примірників.

Параграфом 53 надано суттєву перевагу видавцям наукової та освітньої літератури. Школи можуть робити копії з підручників та інших навчальних матеріалів тільки в тому разі, якщо на це їм надана ліцензія видавництва. Останнє зобов'язане запропонувати школам прийнятну модель ліцензування.

Відправлення копій за колективним запитом дозволяється за § 53a Закону про авторське право з обмеженнями. Допускається тільки відправлення файлів у форматі PDF з метою викладання і некомерційних досліджень лише у тому разі, якщо відповідні джерела не можна одержати іншим способом. Якщо, наприклад, саме видавництво пропонує читачам використання матеріалів, розміщених і в Інтернеті, з можливістю їх

перегляду за співмірну плату, бібліотеки не мають права надсилати копії файлів. При цьому пропозиції видавництва повинні бути розміщені в центральній базі даних, адміністрованій бібліотеками і видавництвами та доступній для читачів.

Реформування авторського права і суміжних прав у Німеччині триває. Так, пропонується для обговорення питання торгівлі програмним забезпеченням, що було у вжитку; заборони «розумних» записувальних програм; вільного копіювання творів у особистих цілях виключно з оригіналу; вільного доступу до наукових робіт, фінансованих на громадські або державні кошти, а також питання ретрансляції програм у зв'язку з появою інтернет-телебачення.

Слід зазначити, що законодавство Німеччини не завжди змінюється тільки щодо посилення відповідальності за порушення авторських прав. Зокрема, у 2013 році прийнято закон, згідно з яким максимальний розмір штрафу за скачування музики, фільмів і телесеріалів з Інтернету обмежений 1 тис. євро. Для тих же, хто потрапив у поле зору як порушник уперше, штраф не повинен перевищувати 155 євро. Таке нововведення значно скоротило обсяг нескромних іноді претензійних вимог правоволодільців.

Від 1 березня 2017 року в Німеччині застосовуються нові правила для виключних ліцензій. Так, «ексклюзивність» за виключною ліцензією скорочена до 10 років (§ 40A); після 10-річного строку ліцензії вважаються невиключними і автор може вільно безоплатно експлуатувати ліцензійну роботу і надавати ліцензії іншим особам. Після перших 5 років періоду виключної ліцензії сторони можуть домовитися про контракт і згоду продовжити ексклюзивність за межі 10-річної давності. Це надає авторам можливість вимагати додаткової компенсації за розширену ексклюзивність, особливо там, де практика засвідчила, що існує реальний комерційний успіх до кінця перших 5 років ліцензії.

Уведено також зобов'язання щодо надання звітності (§§ 32d, 32e): законом встановлено нові правила надання авторам права вимагати від ліцензіатів щорічних звітів з детальним описом того, яким чином ліцензовані твори використовуються і який розмір доходів від такого використання. Автори можуть вимагати такі звіти і від субліцензіатів. Вони можуть використовувати таку інформацію в контексті переговорів про продовження ексклюзивності після перших 5 років і оцінювати, наскільки вони можуть за законом претендувати на додаткову компенсацію (за нормами, чинними в Німеччині від 2002 року, автор має можливість збільшити розмір одноразового платежу за виключну ліцензію, якщо ліцензіат одержав за фактичне використання ліцензійної роботи такий рівень доходів, який співмірний первинно узгодженій у ліцензійній угоді сумі).

Існує виняток для колективних заходів: німецький законодавець заохочує і зміцнює використання колективного користування, тобто угод, укладених між асоціаціями авторів і ліцензіатів, користувачів і використання професіональних угод. Ліцензійний договір може відступити від певних обмежень на строк ексклюзивності (10 років) і знову взятих зобов'язань щодо надання звітності, якщо він укладений у колективній формі. Закон також передбачає для організацій авторів окреме право припинити невиконання колективних домовленостей шляхом звернення до суду для вжиття негайних забезпечувальних заходів.

Для програмного забезпечення існує застереження — воно звільнене від нових правил. Винятки також застосовуються до прав на фільми. Крім того, 10-річний строк виключного договору може бути зменшений у контрактах відносно творів архітектури, творів, використовуваних як товарні знаки, робіт, не призначених для публічної публікації (інженерні або наукові

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА СУМІЖНІ ПРАВА

праці, а також роботи, віднесені до комерційної або виробничої таємниці).

Нині Закон Німеччини «Про авторське право і суміжні права» є одним із найдосконаліших нормативних актів у цій важливій сфері. В Україні триває робота з удосконалення національного законодавства з авторського права і су-

міжних прав. Необхідно вивчати досвід цивілізованих країн, зокрема й Німеччини, усталені віками конструкції та інститути для поліпшення правового становища українських авторів, виконавців та інших правоволодільців. ●

Список використаних джерел / List of references

1. Закон Германии об авторском праве и смежных правах.
2. Договор ВОИС по авторскому праву и Согласованные заявления в отношении Договора ВОИС по авторскому праву. ВОИС. Женева. 2000.
3. Договор ВОИС по исполнителям и фонограммам и Согласованные заявления в отношении Договора ВОИС по исполнителям и фонограммам. ВОИС. Женева. 2000.
4. Директива Европейського Парламенту і Ради 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 року про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві. Авторське право і суміжні права в Європі / Капіца Ю. М., Ступак С. К., Жувака О. В. Київ : Логос. 2012.
5. Рамсауэр Т. Авторское право Германии на пороге нового информационного века. Бюллетень ЮНЕСКО по авторскому праву. 2003. № 4.
6. Мушчинина В. О реформировании авторского права Германии. Авторское право и смежные права. 2008. № 7. С. 27–36.
7. Рузакова О. Авторское право Германии. Авторское право и смежные права. 2002. № 4. С. 68–72.
8. Шнекенбюль Р. Судові спори та розгляди порушень у правовій системі Німеччини. Інтелектуальна власність. 2002. № 9. С. 20–24.

1. Закон Hermanyu ob avtorskomu pravu y smezhnykh pravakh.
2. Dohovor VOYS po avtorskomu pravu y Sohlasovannyye zaiavleniya v otnoshenyy Dohovora VOYS po avtorskomu pravu. VOYS. Zheneva. 2000.
3. Dohovor VOYS po yspolnyteliam y fonohrammat y Sohlasovannyye zaiavleniya v otnoshenyy Dohovora VOYS po yspolnyteliam y fonohrammat. VOYS. Zheneva. 2000.
4. Dyrektyva Yevropeiskoho Parlamentu i Rady 2001/29/ІeS vid 22 travnia 2001 roku pro harmonizatsiiu okremykh aspektiv avtorskoho prava i sumizhnykh prav v informatsiinomu suspilstvi. Avtorske pravo i sumizhni prava v Yevropi / Kapitsa Yu. M., Stupak S. K., Zhuvaka O. V. Kyiv : Lohos. 2012.
5. Ramsauэр T. Avtorskoe pravo Hermanyu na porohe novoho ynformatsyonnoho veka. Biulleten YuNESKO po avtorskomu pravu. 2003. № 4.
6. Mushchynyna V. O reformyrovanyu avtorskoho prava Hermanyu. Avtorskoe pravo y smezhnyye prava. 2008. № 7. S. 27–36.
7. Ruzakova O. Avtorskoe pravo Hermanyu. Avtorskoe pravo y smezhnyye prava. 2002. № 4. S. 68–72.
8. Shnekenbiul R. Sudovi spory ta rozghliady porushen u pravovii systemi Nimechchyny. Intelktualna vlasnist. 2002. № 9. S. 20–24.

Надійшла до редакції 22.10.2019 року

Дробязко В. Реформирование авторского права и смежных прав в Германии. В статье рассмотрены два законодательных акта Германии, посвященные

регулюванню авторського права і суміжних прав в інформаційному обществі. Перший введений в дію 10 вересня 2003 року (Закон 2003 року), другим — 1 січня 2008 року (Закон 2008 року), якими внесені значительні зміни в Закон Німеччини про авторське право і суміжних правах від 9 вересня 1965 року. Досліджено нововведення вказаних законодавчих актів Німеччини, які рекомендується розглядати при подальшому удосконаленні національного законодавства України в області авторського права і суміжних прав.

Ключевые слова: авторське право, суміжні права, інформаційне общество, цифрові технології

Droblyazko V. Reform of copyright and related rights in Germany. The article discusses two legislative acts of Germany on the regulation of copyright and related rights in the information society. The first was enacted on September 10, 2003 (the 2003 law) and the second — January 1, 2008 (the 2008 law), which introduced significant changes to the German law of September 3, 1965 (on copyright and related rights).

The main innovation of the 2003 law introduced the rights to publicity post rights works on the Internet and its restrictions prohibit the use of technical means of protecting works without the consent of the authors. The law also prohibits the copying of works for personal use in cases where a copy is used to create a copy (the counterfeiting of which is obvious).

The main points of the reform envisaged by the 2008 law: in paragraph 31 of the «Copyright and Related Rights» Law the fourth paragraph containing a ban on granting rights use was crossed out. The system of determining the amount of funds that are payable by importers of manufacturers and equipment and material carriers used to reproduce works replacement by contractual. Amendments were made to the article containing the rules of free copying for personal purposes. New laws were established on the legislative framework for the use of copyright works in the field of education and science.

As of March 1, 2017, new rules for exclusive licenses apply in Germany. Thus, «exclusivity» under an exclusive license reduced to 10 years (paragraph 40 A); after a ten-year license period, are considered non-exclusive and the author may freely and free of charge operate the licensed work and grant licenses to other persons. After the first five years of the period, only its licenses may be agreed by the parties and agreed to extend the exclusivity beyond ten years. This provides the authors with the opportunity to claim additional compensation for extended exclusivity, especially where practice has shown that there is real commercial success by the end of the first five years of the license.

Introducing also reporting obligations (paragraphs 32 d and 32 c): new rules for author authorizing the right to require licensees of annual reports detailing how licensed works are used and the amount of revenue generated from such use.

Investigated the innovations of legislative acts in Germany, which is recommended to take into account while further improving of the legislation of Ukraine in the field of copyright and adjacent rights are investigated.

Key words: copyright, related rights, information society, digital technology